

Politika Dergisi - Selma Aliye Kavaf Mülakatı

İçeriği Yazan: [Nuran TALAY](#) [1] Zaman: Paz, 29/08/2010 - 10:30

PD Roportaj Ekibi: [Nuran TALAY](#) [1]

Nuran TALAY: Kayıp

çocuklar konusunda sizin de desteğinizle TBMM’de alt komisyon kuruldu. Bu konuda polisle bir işbirliği de yaptınız. Bunlardan bahseder misiniz?

Selma Aliye KAVAF: *Kayıp Çocuklar Ulusal Bilgi Sisteminin oluşturulması, ilgili kurum ve kuruluşlar arası işbirliği ve koordinasyonun sağlanması kayıp çocukların bulunmasında çok önemlidir. Bu doğrultuda TBMM Genel Kurulu’nda kayıp çocuklar sorununun araştırılarak, alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Araştırması Komisyonu kurulması 2010 Şubat ayında oy birliğiyle kabul edilmiştir.*

Haziran 2010'da "Kayıp Çocuklar Ulusal Bilgi Sistemi Projesi Kurumlar arası İşbirliği Protokolü" Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek, Adalet Bakanı Sadullah Ergin, İçişleri Bakanı Beşir Atalay ve Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım ve Bakanlığım tarafından imzalanmıştır. Protokolle; Türkiye'de çocukların kaybolmalarının önlenmesi ve kaybolan çocukların bulunması için sorumlu kurumlar arasında etkin işbirliğinin sağlanması amaçlanmıştır. Söz konusu protokol kapsamında kaybolma vakalarına ilişkin ulusal bilgi sisteminin oluşturulması; kayıp vakalarının incelenerek nedenlerinin araştırılması; yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde etkin işbirliği ile çözüm odaklı uygulama ve politikaların geliştirilmesi ile kayıp çocuk bilgilerinin *e-Devlet Kapısı* üzerinden sunulması hedeflenmektedir.

"Kayıp Çocuklar Ulusal Bilgi Sistemi Projesi" ile kayıp çocuklarla ilgili mevcut kayıt sistemi ve yapılan çalışmalar değerlendirilecek, yeni kayıt sistemine esas olacak üç ayrı bilgi formu ile sağlıklı veri toplanacak, arama işlemlerinde uygulanacak işlemlere standart getirilecektir. Öte yandan oluşturulacak yeni kayıt sistemi ile toplanacak bilgilerin belli aralıklarla istatistiksel analize tabi tutularak konunun çeşitli yönleriyle değerlendirilmesi mümkün olacaktır. Bu sistemin oluşturulması sonrasında kurumumuza bağlı kuruluşlarımızdan izinsiz ayrılan çocuklarımızın veri girişleri ve veri düşümleri, kuruluşlarımızdan internet bağlantısı ile e-Devlet Kapısı üzerinden yapılabilecektir.

İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü koordinesinde yürütülen ve Bakanlığımıza bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumumuzun paydaş olduğu **"Kayıp Çocuklar Projesi"** de hazırlandı. Bu projenin amacı çocukların kaybolmalarının önlenmesi, kaybolan çocukların bulunması için sorumlu kurumlar arasında etkin işbirliği sağlanması, kaybolma vakalarına ilişkin ulusal bilgi sisteminin oluşturulması, kayıp vakalarının incelenmesi, nedenlerinin araştırılması ve kayıp çocuk bilgilerinin e-Devlet Kapısı üzerinden sunulmasıdır.

Kurumlarımızda koruma altında olan çocuklarımız, kimi zaman aileleri kimi zaman arkadaşları ile vakit geçirmekte, ya da izinli olarak ayrıldıkları halde zamanında kurumlarımıza geri dönmemektedir. Bu çocuklarımızdan bazıları bu ayrılışları alışkanlık haline getirmekte ve onlarca defa aynı davranışı sergileyebilmektedirler. Bu çocuklarımızın nereye gittikleri bilinmemektedir. Ancak izinsiz ayrılan ya da zamanında geri dönmeyen çocuklarımız için hiç vakit kaybetmeden Emniyet Genel Müdürlüğü'ne haber verilmekte ve gerekli işlemler yapılmaktadır. Şu an kuruluşlarımızdan izinsiz ayrılan ya da izin süresi dolduğu halde kaldıkları kuruluşlara dönmeyen çocuk sayısı 487'dir. Yapılan çalışmalarla bu rakam son dönemde azalma göstermektedir.

SHÇEK'e bağlı kuruluşlarımızdan izinsiz ayrılan ya da izinli ayrılıp dönmeyen çocukların kayıp bildirimleri daha önce kurum yetkilisinin bizzat müracaatı üzerine alınırken, 25 Ocak 2010 tarihinden itibaren, bu müracaatın mesai saati dışında faks veya internetten e-posta yoluyla yapılması ve bu bildirim üzerine çocuğun ivedilikle kayıp olarak aranması uygulamasına başlanmıştır. Burada dikkat edilmesi gereken nokta ise kurumlarımızdan izinsiz ayrılan çocuklarımızın tamamına yakını suç mağduru olmuş ya da suça sürüklenmiş

çocukların oluşturmalarıdır. 2006 yılından itibaren Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumumuz bu kapsamdaki çocuklarımız için verdiği hizmeti daha profesyonel hale getirmiştir.

Bu çocuklarımıza ihtiyaçları olan destek hizmetlerini de veren 25 kuruluşumuzda bakılmaktadır. Dört yılda 25 kuruluşun açılması çok önemli bir rakamdır. Şu an yaptığımız çalışmalarla önümüzdeki dönemde suç mağduru olan ve suça sürüklenen çocuklarımız için 18 kuruluşun açılması için yatırımlarımıza devam etmekteyiz.

Kuruluşlarımızda bu çocuklar ve aileleri ile **aile odaklı mesleki çalışmalar** yapılmakta ve ailelere danışmanlık hizmeti verilmektedir. Aileye Dönüş Projesi kapsamında özellikle ailesinin yanında yaşamak isteyen çocukların aileleri, yapılacak incelemede ailenin yanında yaşamalarında bir sakınca olmadığı tespit edildiğinde ekonomik olarak desteklenmekte, yapılan periyodik ziyaretlerle de aile güçlendirilmeye çalışılmaktadır. Psiko-sosyal yönden travmaya uğramış bu çocuklar, aileleri ve yakın çevreleri ile kuruluşlarımızdaki sosyal çalışmacılar ve psikologlar mesleki çalışma gerçekleştirmekte, psikiyatri kliniklerinde tedavi süreçlerine ivedilikle başlanmaktadır. Çocuklar, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere yönlendirilmekte, eğitimlerini başarılı bir şekilde sürdürmeleri için gerekli takipleri ve izlenmeleri sağlanmaktadır.

2009 yılının Ekim ayında 81 ilimizin Çocuk Şube Müdürleri bir araya getirilerek İçişleri Bakanlığı tarafından “Kayıp Çocuk Rehberi” oluşturulmuştur. Bu rehberle, kayıp çocukların bulunması amacıyla yürütülecek iş ve işlemlerde standartlaşma sağlanması ve araştırmanın bütün boyutları ile gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Rehber, çocuğun bulunmasından sonra yapılacak iş ve işlemleri de içermektedir. Ayrıca, yürütülen faaliyetler sırasında karar alma mekanizmaları ve kurumlararası işbirliğine yönelik açıklamalar da bulunmaktadır.

Kayıp çocuklarımız için ALO 183 Sosyal Hizmet Yardım Hattı, ile ALO 150 BİMER Hattı ve Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı’na bağlı telefonlara başvuruda bulunulması, Türk Ceza Kanunu’nun 104. Maddesinde geçen 15-18 yaşındaki mağdura yönelik cinsel eylemlerin takibinin şikâyetle tâbi olmaktan çıkarılması kayıp çocuk sorununun çözümünde etkili olacaktır.

Anayasamız, ailenin ve çocuğun korunmasını özel olarak güvence altına almış korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılması konusunda düzenlemeler yaparak çocuğa verilen önemi vurgulamıştır. Son Anayasa değişikliği de; çocukların öncelikli olarak korunması gereken bir kesim olduğunun vurgulanması ve çocukların yüksek yararının gözetilmesi ile, ülkemiz çocukları için önemli bir kazanım olacaktır.

Çocuklar ihmal ve istismara son derece müsait olup, zaman zaman suç ve çıkar aracı olarak kullanılmaktadırlar. Bu nedenle ailelerin öncelikle çocuklarıyla doğru iletişim kurmaları, onların akran çevresini ve sürekli görüştüğü kişileri bilmesi gereklidir. Özellikle internette tanıştığı kişiler çocuklarımızı birtakım maceralara sürükleyebilmektedir. Ailelerimiz bu konuda duyarlı olmalı, çocuklarına yardımcı olmak için bilinçli hareket etmeli,

gerekiyorsa bu konuda Bakanlığım bünyesinde hizmet veren “Toplum Merkezlerimiz” ve “Aile Danışma Merkezlerimiz”den destek hizmet almalıdırlar.

Ailelerimizin çocuklarıyla iletişimi ve bu konularda nasıl bir yol izlemeleri gerektiğine dair Bakanlığımıza bağlı Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü geniş kapsamlı bir aile eğitim programı hazırladı. Önümüzdeki aylarda tamamlanacak çalışmada hazırlanan eğitim materyalleri tüm kamu ve özel kuruluşların kullanımına açık olacak, ayrıca internet üzerinden de herkes ulaşabilecektir. Amacımız, ailelerin çocukları hakkında daha bilinçli olmalarını sağlamak ve sıkıntı duydukları her alanda ve özellikle çocuklarıyla ilgili konularda yardımcı olmaktır. Çocuklarımızın sağlıklı ve güvenli ortamlarda yaşamalarını sağlamak hem devletimizin hem de ailelerin görevidir.

Anne-babalar kadar medyaya da sorumluluk düşmektedir. Medya kuruluşları yayınlarında çocukların evden kaçmalarını özendirecek mesajlardan kaçınmalı ve çocukları kendilerine zarar verecek çevre ve kişilere karşı uyarmalıdır.

Kayıp çocuklar bizim çocuklarımızdır, hiç kimsenin böyle bir sorunu görmezden gelme hakkı yoktur. Bu konuda toplumumuz her bir ferdiyle, kamu ve özel kuruluşlarıyla topyekûn bir mücadele içinde olmalıdır.

Nuran TALAY: SHÇEK’te kalan çocuklarımızın hayata daha iyi hazırlanmaları için çalışmalarınız nelerdir?

Selma Aliye KAVAF: Bakanlığımıza bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğümüz, her kademedeki personeli ile, korumamız altında olan çocukları sağlıklı bireyler olarak topluma kazandırmak için her türlü olumsuzlukları minimum seviyeye indirmek ve hızlı bir şekilde yeni hizmet modellerini çocuklarımızın hizmetine sunmak için çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu çalışmalar içinde çok önemli bir yere sahip olan sosyal hizmet çalışanlarının niteliğinin ve eğitimlerinin artırılması, özellikle çocuklarımızla birebir iletişim içinde bulunan bakım elemanlarımızın bilinçli, donanımlı olması gerçeğinden hareketle, personel eğitimine hız verilmiştir. SHÇEK ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında Eğitimde İşbirliği Protokolü yapılarak; kuruluşlarımızda çalışan ve istihdam edilecek bakım elemanlarının öncelikle kız meslek lisesi çocuk gelişimi mezunu olmaları ya da en az lise öğrenimini tamamlayarak sertifika almaları sağlanmıştır.

Ayrıca 0-6 yaş Benim Ailem ve 7-19 Yaş Aile Eğitim paket programları aracılığı ile kuruluşlarımızda çalışan personelin çocuk yetiştirme becerileri geliştirilmekte, yaşam becerileri Akrandan Akarana Eğitim paket programı ile de çocuklara güvenli davranışlar ve yaşam becerileri öğretilmektedir. Kuruluşlarımızda çalışan personelin birebir ilgilenerek çocuklara daha fazla zaman ayırmalarının sağlanması bakımından, personelimizin çalışma koşullarında iyileştirme çalışmaları yapılmıştır.

Genel Müdürlüğümüz tarafından korunmaya muhtaç çocuklarımızın topluma

sağlıklı bireyler olarak katılımı konusunda çalışmalar sürdürülürken, hizmetin iyileştirilmesinin yanı sıra geliştirilmesine yönelik çok sayıda projelendirme çalışması yapılmaktadır.

Nuran TALAY: Sokaklarda dilendirilen veya çalıştırılan çocuklar için neler yapıyorsunuz?

Selma Aliye KAVAF: Sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocukları tehlikelerden korumak ve sosyal rehabilitasyonlarını sağlamak için SHÇEK'e bağlı Çocuk ve Gençlik Merkezleri hizmet vermektedir. Sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocukların yoğun olarak görüldüğü 30 ilde 38 Çocuk ve Gençlik Merkezi ve bu merkezlere bağlı 6 Gözlemevi hizmet vermektedir.

Çocuk ve Gençlik Merkezleri aracılığı ile sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocuklara yönelik olarak; bakım, barınma, sağlık, eğitim-öğretim sistemine kazandırma, eğitim-öğretim sisteminde destekleme, mesleki beceri kazandırma, psiko-sosyal gelişimlerini destekleme ve madde kullanan çocukları tedaviye yönlendirme çalışmaları yürütülmektedir. Ailelerine yönelik psiko-sosyal destek ve bilinçlendirme çalışmaları, meslek edindirme faaliyetleri, ekonomik yoksunluk içinde olduğu belirlenen ailelere sosyal yardım hizmetleri, çocukların aileye dönüşlerinin mümkün olduğu durumların tespiti halinde aile ve çocuğun bir arada yaşamasına ilişkin uyum çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Sokakta yaşayan/çalıştırılan çocukların, örgün eğitim veya mesleki eğitime dâhil edilmeleri ve ailelerinin yanına veya kurum bakımına yönlendirilerek, eğitimi tamamlamış ya da iş sahibi gençler olarak rehabilitasyonlarının tamamlanması amacıyla, 2004 yılında Bakanlığımın koordinasyonunda, İçişleri Bakanı, Sağlık Bakanı, Milli Eğitim Bakanı ve Adalet Bakanından oluşan bir komite kurulmuştur. Bakanlardan oluşan Komitenin kararları doğrultusunda SHÇEK Genel Müdürlüğü'nce, Türkiye genelinde uygulanmak üzere basamaklandırılmış yeni hizmet modeli hazırlanmış ve model, Başbakanlığın 2005/5 sayılı genelgesi, 25 Mart 2005 tarih ve 25766 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak uygulamaya konulmuştur.

Yeni Hizmet Modeli, öncelikle sokakta çalıştırılan, sokakta 24 saatini geçirip her türlü istismara açık olan, madde kullanan, suçun faili veya mağduru olan çocukların sokaktan çekilerek örgün eğitim ve mesleki eğitime yönlendirilmelerini, madde bağımlılığı tedavilerinin yapılmasını, barınma, beslenme, giyim, sağlık, eğitim gibi tüm ihtiyaçlarının karşılanmasını, toplumla yeniden bütünleştirilmesini içeren çok sektörlü yaklaşımı içermektedir. Ayrıca önleyici tedbirleri de kapsamaktadır.

Hizmet Modeli öncelikle sorunun yoğun görüldüğü, İstanbul, İzmir, Ankara, Antalya, Diyarbakır, Adana, Mersin ve Bursa illerinde uygulanmaktadır. Diğer illere de yaygınlaştırma çalışmaları sürdürülmektedir.

Nuran TALAY: Erken evlilikler ve kız çocuklarımızın eğitimleri hakkında neler düşünüyorsunuz?

Selma Aliye KAVAF: Erken ve zorla evlendirilme, kız çocuklarımızın ruhsal ve bedensel gelişimleri üzerinde olumsuz etki yaratan, eğitimlerini kesintiye

uğratan, ileriki yaşlarda da buna bağlı olarak istihdam olanaklarına yeteri kadar erişememeleri nedeniyle sağlık ve sosyal haklardan yeterince yararlanamamalarına neden olan bir olgudur. Küçük yaşta evlendirilen kız çocuklarının, aile içinde şiddete maruz kalma ve cinsel yolla bulaşan hastalıklara yakalanma riskleri de artmaktadır.

İlk evlilik yaşının doğumlar üzerinde de önemli bir etkisi vardır; daha erken yaşlarda evlenen kadınlar ortalama olarak daha uzun süre gebelik riski altına girmekte, bu da genellikle yaşam boyunca daha fazla sayıda doğuma yol açabilmektedir. Medeni Kanun ile evlenme yaşı kadın ve erkek için eşitlenerek yükseltilmiş ve 17 yaşını doldurma şartı getirilmiştir. Ancak hâkim olağanüstü durumlarda ve önemli bir sebeple 16 yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilir.

Ülkemizde yapılan araştırma sonuçları ve TÜİK istatistikleri yıllar itibari ile ilk evlenme yaşının yükselme eğiliminde olduğunu göstermektedir. Türkiye’de son 20 yılda ilk evlilik yaşında düzenli bir artış olmuştur. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA)-2008 sonuçlarının 25-49 yaşlarındaki kadınlar için daha önceki araştırmalarla karşılaştırılması da evliliği erteleme eğilimini doğrulamaktadır; TNSA-1993 ve TNSA-2008 arasındaki 15 yıllık dönemde ilk evlenme yaşı neredeyse iki yaş artmıştır.

Yasalarımızda erken evliliği önleyici mekanizmalara yer verilmekle birlikte, diğer sorun alanlarında olduğu gibi erken ve zorla evliliklerin önlenmesi için de yasal düzenlemelerin yanı sıra sosyo-kültürel çalışmalara ve toplumsal zihniyet dönüşümüne ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu kapsamda; 25.2.2009 tarihli ve 5840 sayılı Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Kanunu ile kurulan Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu tarafından, Erken Yaşta Evlilikler Hakkında İnceleme Yapılmasına Dair Alt Komisyon oluşturulmuştur. Bakanlığımıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü de yasal çalışmalarının yanı sıra toplumsal zihniyet dönüşümünün sağlanması sürecinde farkındalık yaratmak ve duyarlılık arttırmak üzere çalışmalar yürütmektedir.

Bunların yanı sıra, kız çocuklarının okullulaşma oranlarının arttırılması ve okul terklerinin önlenmesi büyük önem taşımaktadır. 2010 Şubat ayı itibariyle zorunlu eğitim çağında olup ilköğretime kaydı olmayan 89.350 kız çocuğu bulunmaktadır. Bu sorunu ortadan kaldırmak için gerek kamu kurum ve kuruluşları gerekse uluslararası kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları ve özel sektörün destekleri ile pek çok çalışma yapılmaktadır.

Bu kapsamda kız çocuklarının okullulaşma oranlarının arttırılması amacıyla “Haydi Kızlar Okula” başta olmak üzere “Ulusal Eğitime Destek”, “Kardelenler-Çağdaş Türkiye’nin Çağdaş Kızları” ve “Baba Beni Okula Gönder” kampanyaları yürütülmektedir. Bunun yanı sıra Sosyal Riski Azaltma Projesi kapsamında yürütülen Şartlı Nakit Transferi uygulaması ile yoksul ailelerin çocuklarına yönelik karşılıksız eğitim yardımları yapılmakta ve kız çocuklarına erkek çocuklarına oranla daha fazla destek verilmektedir.

Okul terklerinin önlenmesi ve devamsızlıkların izlenmesi amacıyla Milli

Eğitim Bakanlığı tarafından “e-Okul” veri tabanı etkinleştirilmiş, ilköğretime kayıtsız çocuklar ekranı kurulmuştur. Ayrıca Adrese Dayalı Kayıt Sistemi ile e-Okul veri tabanı karşılaştırılmakta ve sistem dışındaki çocuklar adresleriyle birlikte il ve ilçe ölçeğinde belirlenmektedir. “Yetiştirici sınıf öğretim programı” ile zorunlu eğitim çağı kapsamında olup çeşitli sebeplerle öğrenimlerini yaşitlarıyla birlikte zamanında yapamamış, okula hiç kayıt olmamış ya da sürekli devamsız olan 10-14 yaş grubundaki çocukların eğitimlerine akranları ile birlikte devam edebilecekleri yeterlilikleri kazandırması, ilköğretime devamlarının sağlanması çalışması yürütülmektedir. Bu program kapsamındaki öğrencilerin %67’sini kız çocukları oluşturmaktadır.

Nuran TALAY: Son olarak eklemek istedikleriniz?..

Selma Aliye KAVAF: Sosyal sorumluluk çerçevesinde, dezavantajlı gruplara ilişkin gösterdiğiniz ilgi ve duyarlılığınızdan ötürü sizlere çok teşekkür ederim.

Nuran TALAY: Biz de teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Nuran.Talay@PolitikaDergisi.com

[Bu röportaj, Politika Dergisi Sayı 24’te yer almıştır. Tüm fazladan özellikleri ile özgün sayıyı indirmenizi salık veriyor. Sayı 24’ü indirmek için [buraya tıklayınız](#)]

Yorumlar

kabul etmek gerekirkı,

İçeriği Yazan: İrfan DEĞİRMENCİ Zaman: Paz, 29/08/2010 - 21:50

kayıp çocuklar ve, sokaklarda yatıp kalkan, madde bağımlısı çocuklar, ayrıca aile içi fiziki ve psikolojik şiddet maduru, okula gönderilmeyen ,küçük yaşta evlendirilen,yüz karası cinsel suçlara maruz kalan çocuklar'ıkapsayan bbütün bu problemler, hangi yönetim olursa olsun,üzerine ağır yük yüklemektedir. son derece ciddiyetle ele alınması, sabırla ve her kamu görevlisiyle dahil,iletişim sağlanması gereken ve uzun sürecek çalışmalar gerektiren sorunuzdur bu konular.

bu konularda siyasi görüşü ne olursa olsun her duyarlı vatandaşın sorumlu davranması , başta yerel yönetimler dahil gerekirse ilgili bakanlıkla iletişime geçmesi ve sivil toplum örgütlerininide desteklemesi gerekir. ama görünen o'ki sayın bakan'ın değindiği konulara,partisi dahil,gerek diğer bakanlıklardan,gerek siyasilerden,gerekse basın'ın ilgisinden uzak olduğu fark'ediliyor. bu konunun, herkesim tarafından desteklenmesi gerekirken,desteklenip aynı hassasiyetle konulara yaklaşıldığını düşünmüyorum. onlarca yıldır üzülerək tanık olduğumuz bu tablonun sona ermesini umarak,sayın bakanla yapılan mülakat için emeklerinize teşekkür ediyorum.

- [E-Dergi Yazıları](#) [3]
- [İç Siyasa](#) [4]
- [Toplumsal](#) [5]

Kaynak URL (03/05/2024 - 07:52 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/roportaj/politika-dergisi-selma-aliye-kavaf-mulakati>

Bağlantılar:

- [1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/nuran-talay>
[2] <http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/PD24.zip>
[3] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/e-dergi-yazilari>
[4] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/ic-siyasa>
[5] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/toplumsal>